

[Kristen Østergaard.]

delse med vandløbslov og vandforsyningslov og alt det dér må vi jo have rationaliserings- og forenklingssynspunkterne tilgodeset. Der er jo i den almindelige udvikling tendenser nok, som trækker i retning af større og større og fordyrende administration. Det skulle vi jo nødigt medvirke til, når vi giver tilslutning til lovforslagets principper.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslagene — det gælder som nævnt også forslaget om vandløbsretterne — men altså foreløbig til en grundig udvalgsbehandling.

Svend Haugaard: Selv om de foreliggende forslag til ændringer af vandløbsloven og lov om landvæsensretter er ret omfattende, indeholder de dog i det væsentligste kun en række justeringer og skærpelser af tidligere bestemmelser, som for de flestes vedkommende er særdeles påkrævede. Hovedspørgsmålet, en tilbundsående undersøgelse af selve forureningsproblemet, set i en større sammenhæng, og lovgivningsgrundlaget for en bekæmpelse af forureningerne, går de uden om. Dette skal ikke forstås som en kritik, for det er forståeligt nok under de givne forudsætninger, men det ændrer jo ikke noget ved, at det er denne gennemgribende ændring, der er mest brug for.

Da behandlingen af forslagene mange enkeltheder hører hjemme i udvalg og i øvrigt ved anden behandling, vælger jeg i stedet at komme med nogle principielle betragtninger over nødvendigheden af at tage hele forureningsproblemet, herunder den allerede skete skade på grundvand, søer og vandløb, op til behandling som helhed.

Vand er jo heldigvis en vare, der ikke slides op, men det kan bruges igen og igen, blot det ind imellem renses eller frigøres gennem en kemisk proces i naturens eget store værksted. Det er måske godt nok, at vi ikke ved, hvad det vand, vi drikker, tidligere har været anvendt til. Alligevel er det ved at gå galt, for vort industrialiserede samfund anvender vandet i så hurtigt skift, at en naturlig renselsesproces kommer til kort. Hver dansk person har et gennemsnitlig dagligt vandforbrug af 4 gange sin egen vægt, nok lidt ulige fordelt, men det er vægten jo også, og forbruget pr. indbygger er fordoblet på mindre end 30 år, og det

stiger stadig meget stærkt. Årsagen er ikke en forøget tørst, men derimod badeværelser, vandkloset osv. Dertil kommer den meget stærke befolkningsforøgelse og ikke mindst industriens voldsomt stigende forbrug; også landbrugets og gartneriets forøgede afgrøder tager stærkt af grundvandet og stiller krav om kunstig vanding. Samtidig afvander vi andre områder og afleder regnvand fra parcelhusdistrikter i stedet for at lade grundvandet blive tilgodeset gennem sivebrønde for overfladevand — ikke at forveksle med kloakvand. Vore åbne vandløb hælder vi så meget affald i, at den naturlige mineralisering af de organiske stoffer umuligt kan følge med. Der er nok grund til i denne forbindelse især at pege på dambrugenes foder-spild. Meget affald er i øvrigt langsomt eller slet ikke nedbrydeligt, som f. eks. hård sulfid og flere plantegifte, ikke mindst kviksølv, og flere af giftene kan optages i planter og dyr og derfra gå videre til mennesker, hvor de opsummeres og kan blive livsfarlige, når de når en vis mængde.

Vi ser virkningen af en for sen reaktion på disse områder i stadig forøget besvær med vandforsyningen, når vi nu må tage vand med fra søer og vandløb, som vi i forvejen har grundigt tilsvinet. Vi ser det også i de for ringe bademuligheder i vore fjorde og søer, som for en stor del både sundhedsmæssigt og æstetisk er uegnede til formålet, og det sætter sig, som det er nævnt her i dag, spor i flora og fauna i vore mange naturlige vandløb for slet ikke at tale om, at vor lugtesans ofte fortæller os, at det står meget ilde til. Den danske friske strand er blevet en mudderpøl, og selv havet omkring Danmark, vort moderlige hav, som vi synger om det, lider stærkt under forureningen, så at man i visse egne må tale om fortyndet kloakvand.

Som sagt er jeg helt klar over, at forslaget indebærer en række nødvendige skærpelser, bl. a. som nævnt vedrørende dambrugene, og det radikale venstre vil se med velvilje på de bestemmelser, der har mulighed for at give bedre forhold, men vi vil også gerne samtidig have øjnene åbne for muligheder, der kan forenkle administrationen. Det skulle gerne være sådan, at der ikke er alt for mange, der skal udtale sig om de enkelte sager. Vi skulle også gerne opnå noget effektivt uden for langsommelig eller for dyr